

Hoofdstuk 1

De definitie van 'interconnectie' is geschrapt. In de MvT staat dat interconnectie een specifieke vorm van toegang is, namelijk het koppelen van netwerken. Ter voorkoming van misverstanden en het ontstaan van eigen interpretaties is het verstandig om hier aan te geven dat met dit begrip niet wordt bedoeld af te wijken van de definitie in de Toegangsrichtlijn. Het college pleit er daarom voor om voor interconnectie een expliciete verwijzing naar de definitie in Toegangsrichtlijn maken.

Hoofdstuk 4

Artikel 4.10 MvT (minimumpakket huurlijnen)

De MvT maakt een onderscheid tussen aanbieders van huurlijnen en 'aanbieders van huurlijnnetwerken'. Dat laatste is een niet gedefinieerd begrip. Het is niet duidelijk wat het verschil tussen beide is. De richtlijnen maken dit onderscheid niet, en het ligt voor de hand – teneinde interpretatieverschillen te voorkomen – om een eenduidige interpretatie te hanteren. Het college vindt daarom dat alleen het begrip 'aanbieders van huurlijnen' gehanteerd moet worden.

Artikel 4.10 (nummerportabiliteit)

- Het wetsvoorstel laat in het midden hoe lang een nummerportering mag duren. Een lange porteringsduur leidt tot een overstapdrempel voor eindgebruikers. Het college acht het daarom van belang de bevoegdheid te verkrijgen om een maximum termijn vast te stellen waarbinnen een nummer geporteerd dient te zijn;
- Verkooppunten zijn niet verplicht tot medewerking aan porteringsverzoeken en geven onvoldoende of onjuiste voorlichting. Nummerportabiliteit wordt hierdoor niet, althans in onvoldoende mate, gerealiseerd. Naar de mening van het college dient een medewerkingsplicht voor retailers geïntroduceerd te worden;
- Artikel 12.3, sub b, maakt niet duidelijk of het college ook geschilbeslechtende bevoegdheden heeft in een geschil tussen een aanbieder en een consument (natuurlijke en rechtspersonen) als het gaat om nummerportabiliteit. Verduidelijkt moet worden dat het college ook geschillen tussen aanbieders en consumenten kan beslechten;
- In de MvT wordt alléén extra verkeerskosten genoemd als nummerportabiliteit gerelateerde interconnectiekosten. Dit is te limitatief aangezien er ook eenmalige implementatie- en administratieve kosten per portering bestaan die worden gemaakt om de interoperabiliteit van het geporteerde nummer te waarborgen. Dergelijke kosten kunnen daarom wellicht gebruikt worden om nummerportabiliteit onaantrekkelijk te maken. Het college vindt daarom dat de MvT zodanig moet worden aangepast dat er géén limitatieve opsomming van kostensoorten wordt genoemd.
- In de MvT (pagina 78) wordt in de toelichting op artikel 4.10 ten onrechte gesteld dat aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken niet verplicht zijn om mee te werken aan nummerportabiliteit als zij het door de eindgebruiker "verlaten" netwerk zijn. Alleen AMM-partijen kunnen volgens de MvT-tekst een dergelijke plicht opgelegd krijgen. In de praktijk is medewerking van "verlaten" partijen in de huidige, kostenefficiënte, zogenaamde "call-drop-back"-implementatie van nummerportabiliteit echter noodzakelijk. Het in de MvT beschreven principe maakt deze implementatiewijze echter onmogelijk en dwingt alle aanbieders tot het doen van onnodige investeringen in aanvullende IN-faciliteiten ten behoeve van een zogenaamde "all call query"-

implementatie van nummerportabiliteit. Het college stelt daarom voor deze passage in de MvT en tevens de laatste zin in artikel 4.10, achtste lid, te schrappen.

- Verder merkt het college op dat de MvT er melding van zou moeten maken dat partijen bij het realiseren van kostengeoriënteerde nummerportabiliteit in het belang van het verlagen van overstapdrempels voor gebruikers ook moeten streven naar zo laag mogelijke individuele overstapkosten, bijvoorbeeld als externe partijen (zoals de vereniging nummerportabiliteit) daarin een rol spelen.
- Tenslotte is het derde lid van artikel 30 van de UD-richtlijn niet geïmplementeerd. De MvT stelt namelijk niet expliciet dat het huidige besluit nummerportabiliteit zal worden gecontinueerd en dat het bedrag dat in artikel 7 van dat besluit is vermeld (het maximum aan eenmalige kosten verbonden aan nummerportabiliteit) tevens strekt tot implementatie artikel 30, derde lid van de richtlijn. Het college pleit er daarom voor dat wordt vastgesteld dat deze bepaling zal worden gecontinueerd.

Artikel 4.3.1.c (aanvraag weigeren wegens strijd met de wet)

Het huidige artikel 4.3, eerste lid onder c biedt geen mogelijkheid een aanvraag te weigeren wegens strijd met de wet. Dat is niet in lijn met artikel 4.7, vierde lid onder a Tw. Het college zou in staat moeten zijn om nummeraansvragen te weigeren als honorering ervan zou leiden tot strijd met de wet. Het schrappen van de woorden “met betrekking tot nummers” in artikel 4.3, eerste lid onder c zou daarvoor volstaan.

Artikel 4.4 e.a. (afschaffen reservering van nummers)

Met behulp van de reserveringsmogelijkheid blokkeren nummerhandelaren jarenlang mooie nummers voor bona fide marktpartijen. Ook valt het te verwachten dat het binnenkort in te voeren veilinginstrument gefrustreerd zal worden door misbruik van de reserveringsfiguur. Het huidige artikel 4.4, derde lid, biedt bovendien te weinig mogelijkheden om nummerhandel tegen te gaan. Zeker indien de kennelijke bedoeling van een reserveringsaanvraag is om de aangevraagde nummers te verhandelen, moet een reserveringsaanvraag door het college geweigerd kunnen worden. Het college geeft daarom in overweging om de reserveringsfiguur uit de wet te laten verdwijnen. Indien daarvoor niet wordt gekozen, zou in artikel 4.4., derde lid een verwijzing naar artikel 4.3 moeten worden toegevoegd.

Extra toezichtsinstrument: medewerkingsplicht

Bij toezicht op de naleving van diverse verplichtingen (bijv. of een nummer gebruikt wordt zonder toekenning) moet het college zich op de individuele nummerhouders richten. Dit betekent een omslachtige en inefficiënte werkwijze. Het zou doelmatiger zijn indien het college zich bij handhavingsacties zou kunnen richten op bijvoorbeeld de platformaanbieders, van wie dan medewerking zou kunnen worden gevorderd. De STIC heeft een dergelijke bevoegdheid. Het college stelt voor om in de wet daarbij aan te sluiten en de mogelijkheid aan te bieden voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken of -diensten om ten behoeve van het toezicht op de naleving en de handhaving van de bij of krachtens deze wet gestelde regels op verzoek van het college mee te werken.

Artikel 4.9.2

Een nummerhouder is er verantwoordelijk voor dat het gebruik van zijn nummer binnen de perken van de wet blijft. Als een nummerhouder echter zijn nummer in gebruik geeft aan een ander, hoeft hij er volgens art. 4.9, tweede lid, alleen maar voor te zorgen dat het gebruik van het nummer in overeenstemming blijft krachtens de regels van Hoofdstuk 4 van de wet. Daardoor komt er in de praktijk vaak weinig terecht van verplichtingen die elders in de Tw staan, bijvoorbeeld tarieftransparantie, privacy-bescherming e.d.

Gelet op de belangen van eindgebruikers bij met name bescherming van hun privacy, pleit het college pleit ervoor de nummerhouder te verplichten zich te houden aan alle bepalingen van de wet, dus niet alleen die van hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 5 (Gedoogplicht voor aanleg, instandhouding en opruiming van kabels)

De geschilbeslechtende artikelen van Hoofdstuk 5 zijn niet overgebracht naar het voorgestelde Hoofdstuk 12. Vanuit het oogpunt van consistentie acht het college dit wenselijk. Dit biedt daarbij de gelegenheid om de geschilbeslechtende bevoegdheid van het college bij de artikelen 5.5, 5.8 en met name artikel 5,7, eerste lid, van de Tw goed vast te leggen. Voor zijn standpunten inzake de geschilbeslechtende bevoegdheid verwijst het college naar het position paper gedogen d.d. 22 januari 2002.

Hoofdstuk 6 (Interoperabiliteit van diensten)

Artikel 6.1, eerste lid spreekt over "een aanbieder van openbare elektronische communicatienetwerken of openbare elektronische communicatiediensten *die daarbij de toegang tot eindgebruikers controleert (...)*". Het interoperabiliteitsbeginsel lijkt hierdoor te beperkt. Slechts uit artikelsgewijze deel van de MvT bij dit artikel blijkt dat indien voor de eind- tot eindverbinding nog andere dan in het wetsartikel genoemde partijen benodigd zijn, deze ook onder genoemde omstandigheden een interoperabiliteitsverplichting kunnen worden opgelegd. Dit kan volgens de MvT bijvoorbeeld gelden voor C(P)S-aanbieders en aanbieders van een trunknetwerk.

Het college acht het wenselijk dat artikel 6.1, eerste lid wordt aangepast door "die daarbij toegang tot eindgebruikers controleert," te wijzigen in "*in ieder geval die aanbieder die daarbij toegang tot (eind)gebruikers controleert*". Hierdoor wordt het schijnbaar beperkte karakter van interoperabiliteit op dit vlak weggenomen en wordt uit de wetstekst ook duidelijk dat interoperabiliteit tevens kan worden opgelegd aan die aanbieders welke wenselijk zijn voor het tot stand brengen van eind- tot eindverbindingen.

In het algemene deel van de MvT¹ en het artikelsgewijze deel van de MvT bij artikel 6.1 is aangegeven dat slechts op verzoek van aanbieders van openbare elektronische *communicatiediensten* die de toegang tot eindgebruikers controleren kan worden onderhandeld over interoperabiliteit van diensten. Gelet op artikel 6.1 lid 1 gaat het ook om openbare elektronische *communicatienetwerken*. De verschillende passages dienen met elkaar in overeenstemming gebracht te worden.

Hoofdstuk 6a (verplichtingen voor aanbieders die beschikken over een aanmerkelijke marktmacht)

Verplichtingen inzake prijscontrole en kostentoerekening

Uit de tweede alinea op pagina 30 van de MvT kan worden opgemaakt dat de verplichtingen inzake prijscontrole en kostentoerekening moeten worden ingevuld met kostenoriëntatie. Dit terwijl kostenoriëntatie slechts een *mogelijke* invulling is. Het artikelsgewijze deel van de MvT is in dit verband meer correct ("Een veel toegepaste prijsmaatregel is de verplichting voor een onderneming om een

---

¹ pagina 41

kostengeoriënteerd tarief te hanteren")². De formulering in het algemeen deel kan een meer proportionele toepassing van onderhavige verplichtingen in de weg staan.

Een tweede punt betreft het voorgestelde vijfde lid van artikel 6a.7, waarin het college de opdracht wordt gegeven om op genoegzame wijze een beschrijving van het kostentoerekeningssysteem bekend te maken. De bewoording van deze bepaling impliceert dat het college in alle gevallen *zelf* een beschrijving van het kostentoerekeningssysteem bekend dient te maken. Dit terwijl artikel 13, vierde lid van de Toegangsrichtlijn bepaalt dat de NRI 'slechts' *zorg dient te dragen* voor de terbeschikkingstelling van een beschrijving van het systeem aan het publiek. Omdat een bekendmaking door het college van een beschrijving van een door een AMM-aanbieder opgesteld systeem niet voor de hand ligt, geeft het college in overweging om dit lid zodanig aan te passen dat het college zorgdraagt voor de terbeschikkingstelling van die beschrijving aan het publiek.

Non-discriminatie

De non-discriminatie verplichting is een belangrijk instrument om in te zetten in markten waarin een verticaal geïntegreerde AMM-partij opereert. In Nederland is bijvoorbeeld het geval bij KPN, dat zowel aanbieder is van elektronische communicatienetwerken, als elektronische communicatiediensten over die netwerken. Om te waarborgen dat concurrerende aanbieders ook kansen krijgen, is het belangrijk om ervoor te zorgen dat bedrijfsonderdelen van KPN niet per definitie onder gunstiger voorwaarden toegang krijgen. In het voorgestelde artikel wordt gesproken over *gelijkwaardige* omstandigheden en *gelijke* voorwaarden, terwijl het richtlijnartikel aan *gelijkwaardige* omstandigheden en *gelijkwaardige* voorwaarden refereert. Eerder al was afgesproken dat de tekst aan het richtlijnartikel zou worden aangepast.

Artikel 6a2 (AMM)

De tekst in het algemeen deel van de MvT stelt (terecht) dat het bij het onderzoek naar de relevante markten niet alleen gaat om de huidige toestand (mate van concurrentie) op de markt, maar ook om de te verwachten situatie. De marktanalyse heeft een prospectief karakter. De artikelsgewijze MvT spreekt op bepaalde plaatsen echter uitsluitend over huidige, geconstateerde problemen:

- Pagina 94, eerste volledige alinea, tweede volzin: hier zou moeten worden gesproken van '*en/of te verwachten*';
- Idem, derde volzin: '*geconstateerde*' dient te worden verwijderd;
- Tweede alinea, tweede volzin: aan deze zin dient '*kunnen*' te worden toegevoegd.

Artikel 6a12

MvT pagina 103: Het hier gegeven voorbeeld is positief gesteld, hetgeen impliceert dat KPN diensten mag bundelen, terwijl ze dit juist niet mag. Het college stelt voor om de MvT op dit punt als volgt aan te passen: "Zo is het bijvoorbeeld niet toegestaan dat een onderneming die beschikt over AMM de levering van de dienst waarvoor hij AMM heeft koppelt aan de verkoop van een andere dienst waarvoor hij geen AMM heeft".

Artikel 6a13, lid 4

'Onderscheidenlijk' : wordt hiermee het college 'of' door het college aan te wijzen deskundige derde bedoeld of wordt hiermee het college 'en' door het college aan te wijzen deskundige derde bedoeld?

---

² pagina 98, tweede alinea

'onderscheidenlijk' zou moeten worden vervangen door 'of'.

Artikel 6a14

Deze bepaling stelt dat het college de AMM-partij kan opleggen voorgenomen *wijzigingen* van eindgebruikerstarieven niet door te voeren dan na goedkeuring. Wijziging van tarieven impliceert dat het gaat om tarieven van bestaande diensten. Dit betekent dat tarieven van nieuwe diensten zonder voorafgaande toetsing aan het gestelde prijsvoorschrift kunnen worden ingevoerd. Het college acht het noodzakelijk dat gestelde prijsvoorschriften ook zien op tarieven van nieuwe diensten.

Het college stelt daarom voor om 'voorgenomen wijziging van de eindgebruikerstarieven' te wijzigen in 'voorgenomen eindgebruikerstarieven' Dit dient in het gehele artikel te worden aangepast.

Algemene toelichting 6a12-6a15

Op pagina 37, eerste alinea wordt aangegeven dat het college passende verplichtingen kan opleggen indien toegangsverplichtingen of daarmee samenhangende verplichtingen niet toereikend zijn om daadwerkelijke concurrentie op een eindgebruikersmarkt te realiseren. De richtlijn geeft nadrukkelijk aan dat passende verplichtingen ook kunnen worden opgelegd ter bescherming van eindgebruikers; Het college stelt voor om aan deze zin het volgende toevoegen: "... om daadwerkelijke concurrentie op een eindgebruikersmarkt te realiseren *of de belangen van eindgebruikers te beschermen ...*"

Artikel 6a18, lid 3

Conform lid 3 vindt het onderzoek plaats nadat de markten zijn afgebakend. Een dergelijke strikte scheiding van afbakening en onderzoek is in de praktijk echter niet te maken. Beide zaken lopen parallel aan en door elkaar. De richtlijnen beschrijven alleen een marktanalyse (afbakening en dominantie analyse) en schrijven niet een opeenvolging van de afzonderlijke onderdelen voor. Het college meent dat duidelijk moet worden gemaakt dat het college de markt afbakent en analyseert en een aanbieder aanwijst indien de uitkomst is dat een aanbieder AMM heeft.

Hoofdstuk 6b

Artikel 6b.1

Het college hecht er waarde aan zelfstandig te kunnen beslissen over welke voorgenomen besluiten het college de markt wenst te consulteren. Door dit vast te leggen in een AMvB, wordt deze bevoegdheid ingeperkt. De suggestie wordt immers gewekt dat het college niet in staat is om buiten deze AMvB om te besluiten de markt te consulteren. Andersom stelt het college vast dat, bijvoorbeeld in gevallen waarin snel besluiten moeten worden genomen, het bijzonder onwenselijk kan zijn dat in een AMvB wordt vastgesteld dat een consultatieprocedure moet worden gevolgd. Het verdient aanbeveling de bevoegdheid om al dan niet de markt te consulteren over te laten aan het college, zoals dat thans gebruikelijk is.

Hoofdstuk 7 (consumenten)

Artikel 7.1 sub b

Dit artikel bepaalt dat informatie over de *te verstrekken diensten ...* in de overeenkomst dient te worden opgenomen. De informatie vereisten uit artikel 7.1 lid 2 lijken enkel ten aanzien van de diensten van de

aanbieder waarmee de consument een contract heeft te gelden. Via een aansluiting of toegang tot openbaar netwerk kunnen aan de consument ook door anderen dan die aanbieder elektronische communicatiediensten worden aangeboden, zoals SMS-diensten. Vraag is dan ook of bijvoorbeeld mobiele aanbieders in de informatie dienen op te nemen dat over het netwerk van de aanbieder diensten door een derde kunnen worden aangeboden. Immers, voor de consument dient duidelijk te zijn welke diensten door de aanbieder worden aangeboden en welke door een derde worden aangeboden.

Het college stelt daarom voor om in de MvT op te nemen dat indien diensten van derden via de aanbieder waarmee consument contract heeft worden verstrekt duidelijk dient te zijn wie welke diensten aanbiedt, welke kosten daarvoor in rekening worden gebracht, wie deze kosten in rekening brengt, waar de verantwoordelijkheid voor de te verstrekken informatie ligt, etc.

Artikel 7.3

Deze bepaling vormt een onvolledige implementatie van artikel 21 UD-richtlijn. De voorgestelde wettekst laat de mogelijkheid open dat bijlage II bij de richtlijn slechts voor bepaalde onderwerpen wordt toegepast, hetgeen niet in overeenstemming is met artikel 21 van de UD-richtlijn, dat een open systeem hanteert. Hieruit vloeit dan ook voort dat het van belang is dat de verplichting om informatie te geven over alle onderwerpen dient te gelden en als zodanig geïmplementeerd dient te worden en dat dit niet alleen bij een voornemen blijft. De urgentie van een snelle uitwerking van de in de artikel 7.3 genoemde ministeriële regeling is zeer hoog, zeker gezien de klachten die OPTA en de Consumentenbond van eindgebruikers over tarieven en algemene voorwaarden krijgen. Het college stelt daarom voor in de wet, of anders in de Ministeriële Regeling, het door de richtlijnen gehanteerde open systeem te implementeren.

Kenbaarheid 06760

De 06760 internet inbelnummers hebben uiteenlopende tarieven. De ervaring is dat ze niet goed aan eindgebruikers worden kenbaar gemaakt. Gelet op de beleidsdoelstellingen van artikel 8 van de kaderrichtlijn is tarieftransparantie een belangrijk middel om de belangen van de burgers te bevorderen. Daarnaast is tarieftransparantie ook noodzakelijk voor marktwerking. Daarom dient de tekst en/of de toelichting op artikel 7.3 buiten twijfel te stellen dat de vermelde tarieftransparantie ook daadwerkelijk geboden moet worden.

Artikel 7.4

Deze bepaling is een onvolledige en onjuiste implementatie van artikel 11 en 22 UD-richtlijn; Ten aanzien van artikel 11 UD ontbreekt een volledige implementatie van lid 1, en worden lid 2 t/m 6 in het geheel niet geïmplementeerd. De bij deze bepalingen aan NRA's toegekende bevoegdheden komen ook niet, althans onvoldoende, in artikel 9.2, lid 2, Tw tot uitdrukking.

De implementatie van artikel 22 is volledig afhankelijk gemaakt van een eventueel in de toekomst op te stellen AMvB. Het college is echter van mening dat het volgende nader in de wet geregeld dient te worden:

1. aan het college dient, geheel in lijn met de UD-richtlijn, een expliciete bevoegdheid te worden gegeven om van de betreffende aanbieders publicatie te kunnen verlangen;
2. bepaald dient te worden dat het college bevoegd is om "... de te hanteren parameters voor de kwaliteit van de dienst, alsook de inhoud, vorm en wijze van bekendmaking van de te publiceren informatie te bepalen ..." (artikel 22, lid 2 UD) indien bijlage III niet toereikend is. Het college zal bij het bepalen van parameters aansluiting zoeken bij international en nationale parameters, zoals de ETSI-standaarden.

3. In de MvT wordt gesteld dat het bekend maken van informatie achteraf kan plaatsvinden, onder meer wanneer gedurende lange tijd aan eindgebruikers onvoldoende duidelijkheid wordt verschaft over de leveren kwaliteit en zelfregulering niet van de grond komt. Het college is evenwel van oordeel dat bepaalde informatie op voorhand bekend dient te zijn zodat eindgebruikers over informatie kan beschikken op basis waarvan zij een keuze kunnen maken. De uitleg in de MvT is volgens het college niet in lijn met de strekking van de richtlijn.
4. Horen belanghebbenden: volgens DGTP geschiedt dit via procedure van het totstandkomen van de AmvB. In de MvT dient dan ook opgenomen te worden dat hiermee aan het horen zoals bedoeld in de richtlijn wordt voldaan.
5. Aan het college dient de bevoegdheid te worden toegekend om openbaarmaking van informatie te eisen, om systematisch informatie in te winnen (overweging 31 UD-richtlijn) en om via co-regulering (overweging 48) of op eigen initiatief informatie aan eindgebruikers bekend te maken.

Hoofdstuk 8 (regels met betrekking tot het verspreiden van programma's, systemen van voorwaardelijke toegang, applicatieprogramma-interfaces en elektronische programmagidsen)

Artikel 8.6

In de eerste alinea van het artikelsgewijze deel van de MvT bij artikel 8.6 is kortgezegd gesteld dat aanbieders van zogenaamde applicatieprogramma-interfaces (api's) of elektronische programma-gidsen (epg's) verplicht kunnen worden om andere aanbieders toegang te verlenen. Het college is van mening dat het duidelijker zou zijn wanneer hier in plaats van de term "andere aanbieders" de term "aanbieders van digitale televisie- en radiodiensten" zou worden gebruikt.

Artikel 8.7

Het college heeft er reeds eerder op gewezen dat het voorliggende wetsvoorstel teveel onduidelijkheden laat waar het gaat om de verhouding met het wetsvoorstel 'toegang tot de kabel' dat thans bij de Tweede Kamer in behandeling is.³ Dit geldt ook voor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.7, waarin wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 8.9 van. Het college is van mening dat dit onduidelijkheid oplevert, aangezien het voorliggende wetsvoorstel tevens het bij de Tweede Kamer liggende voorstel tot wijziging van de Tw zal dienen te vervangen. Het college is van mening dat de toelichting in het voorliggende wetsvoorstel dient te worden ingevoegd.

Voorts stelt het college voor om in artikel 8.7 eerste alinea toe te voegen: "op verzoek van programma aanbieder". Een programma aanbieder hoeft immers niet in het standaardpakket plaats te nemen als hij dat niet ook zelf wil.

Hoofdstuk 9

Artikel 9.1

Dit artikel is een onvolledige implementatie van artikel 3 tot en met 7 en artikel 9 van de UD-richtlijn. In het artikel wordt namelijk niet aangegeven dat de afzonderlijke universele diensten moeten worden uitgevoerd door een daartoe aangewezen partij. Bovendien wordt de aansluiting als universele dienst niet

---

³ Tweede Kamer 2001-2002, 28 203

benoemd, in de wettekst noch in de MvT. Het college vindt dat de universele diensten in de wet benoemd dienen te worden, temeer daar deze helder in de UD-richtlijn staan beschreven.

De "groepen gebruikers", waar in het tweede lid aan wordt gerefereerd, is een meer algemene formulering dan waarin de richtlijn voorziet. De richtlijn bepaalt dat deze groepen beperkt zijn tot gehandicapten, consumenten met een laag inkomen of bijzondere sociale behoeften. Aan dat laatste is geen invulling gegeven. Om verstoring van de markt te beperken, is in art. 3, lid 2 Richtlijn bepaald dat regels die afwijken tot een minimum beperkt worden. Het college constateert dat hieraan geen duidelijke invulling is gegeven.

Aan de beschikbaarheid en de functionaliteit van de diensten onder art. 4 t/m 7 van de richtlijn wordt geen invulling gegeven. In de MvT wordt beschikbaarheid alleen ingevuld als een leverplicht. Dit is onvoldoende. Beschikbaarheid moet ook invulling geven aan de functionaliteit van die diensten teneinde te voorzien in de redelijke behoeften van gebruikers ten aanzien van die diensten. Voorts moet worden bepaald voor welke groepen gebruikers regels gesteld kunnen worden over de hoogte van de prijs van universele diensten;

Artikel 9.2

In lid 2 van dit artikel wordt gesteld dat bij AMvB nadere regels worden gesteld die van toepassing zijn in het geval een opdracht tot verzorging van een of meer tot de universele dienst behorende diensten of voorzieningen is gegeven. Aangezien geen directe implementatie van de betreffende bepalingen uit de richtlijn heeft plaatsgevonden, is thans niet duidelijk welke diensten en voorzieningen bij de universele dienst behoren. Ook is niet duidelijk waar de genoemde regels betrekking op hebben of kunnen hebben. In welke gevallen wordt een dergelijke opdracht verleend? Wat zijn de taken en bevoegdheden van het college? Ook in de MvT wordt hieraan niet gerefereerd. Benoemen van diensten en voorzieningen en verduidelijken van de regels, taken en bevoegdheden acht het college noodzakelijk.

Indien lid 2 invulling zou moeten geven aan artikel 10 en 11 2^e t/m 6^e lid, dan blijkt geenszins uit de wettekst noch de MvT dat hiervoor verplichtingen worden opgenomen.

In lid 4 en 6 wordt aangegeven op welke manier anderen dan de partij waaraan de Minister van plan is de opdracht te gunnen aan kunnen geven dat te willen. Daarbij wordt feitelijk invulling gegeven aan het begrip "Aanmerkelijke macht op de relevante markt" op een wijze die in strijd is met alle bepalingen waarmee aanmerkelijke marktmacht dient te worden vastgesteld. Deze strijdigheid dient te worden verwijderd;

Onduidelijk is aan de hand van welke criteria conform lid 8 wordt bepaald wanneer een aanvrager naar verwachting niet aan de opdracht zal kunnen voldoen. Met name dient aangegeven te worden wat daarbij de te volgen procedure is.

Artikel 9.3

In artikel 9.3 wordt de vergoeding van de gemaakte netto kosten gemaximeerd tot de maximum verwachte netto kosten bij aanbesteding. Aangezien er nu geen aanbesteding plaatsvindt, zal de aangewezen partij geen prikkel hebben om de verwachte netto kosten laag te houden.

Op grond van lid 1 kan te allen tijde een verzoek om vergoeding van gemaakte netto kosten worden ingediend, in tegenstelling tot hetgeen in art. 12, lid 1 van de richtlijn is bepaald, namelijk wanneer de nationale regelgevende instantie van mening is dat het aanbieden van een universele dienst een onredelijke last kan vormen. Een afweging aan de zijde van de toezichthouder ontbreekt derhalve.

Art. 12, lid 1, sub a bepaalt dat de nettokosten moeten worden berekend overeenkomstig bijlage 4 deel A van de richtlijn. Lid 2 van art. 9.3 Tw bepaalt dat dit met inachtneming van bijlage 4, deel A van de richtlijn *zou kunnen*. Het college stelt voor om van het genoemde artikel uit de wet een zogenaamde 'kan- bepaling' te maken;

Uit lid 3 volgt niet op basis van welke criteria de vergoeding van kosten wordt toegekend, naast het bestaan van die kosten. De onderneming hoeft alleen hoogte en het bestaan van de kosten aan te tonen. Het college acht het echter van belang dat hij ter zake over toetsingsmogelijkheden, zoals ten aanzien van het redelijkheids criterium, beschikt. Alleen dan kunnen het bestaan van de kosten en de hoogte ervan goed worden geverifieerd.

Artikel 9.4

In dit artikel wordt bepaald wie moet bijdragen aan de netto-kosten van de universele dienst. Eerder heeft het college er al voor gepleit dat deze kosten worden gedragen uit de algemene financiële middelen, omdat het omslaan over marktpartijen onwenselijke toetredingsbarrières opwerpt. In de in het voorstel opgenomen regeling is onduidelijk welke partij voor welke dienst moet betalen. Dit geeft veel onzekerheid aan de markt, temeer daar de aanslag voor te betalen bedragen pas achteraf volgt, in plaats van vooraf bekend wordt gemaakt. Zo wordt een volgende toetredingsbarrière gecreëerd.

De uitvoerbaarheid van de vaststelling van de te betalen vergoeding is vatbaar voor talloze juridische procedures. Categorieën aanbieders die moeten meebetalen moeten duidelijk benoemd worden alsmede aan welke diensten deze categorieën aanbieders moeten meebetalen;

Vergoeding dient ex-ante te worden bepaald, met name teneinde onzekerheid in de markt te vermijden en de aanbieder aan te sporen kostenefficiënt te werken.

Hoofdstuk 11

Artikel 11.1

Deze bepaling bevat een separaat begrippenkader, naast de definitie bepalingen van artikel 1.1. Daarmee is bijvoorbeeld de verhouding tussen de begrippen "eindgebruiker" (artikel 1.1, onder k) en "gebruiker" (artikel 11.1, onder b) niet duidelijk. Het college stelt daarom voor om alle begrippen uit het wetsvoorstel integraal op te nemen in het begrippenkader van artikel 1.1.

De MvT, pagina 128 stelt: "Daarnaast is er een categorie locatiegegevens denkbaar, die niet (tevens) als verkeersgegevens moeten worden aangemerkt en die derhalve niet worden verwerkt...". Dit roept de vraag op of het onderscheid tussen locatiegegevens die verkeersgegevens zijn en locatiegegevens die niet verkeersgegevens zijn altijd zo scherp is. Het onderscheid is in ieder geval van belang, omdat voor het verwerken van verkeersgegevens een ander regime geldt. Het college pleit ervoor om voorbeelden te

noemen van de bedoelde gegevens. Onderscheid tussen verkeersgegevens en locatiegegevens zou zo helder mogelijk moeten worden gemaakt.

Artikel 11.4

Deze bepaling regelt het recht op een niet-gespecificeerde factuur. Het is het spiegelbeeld van artikel 10, lid 2, UD-richtlijn: het recht op een gespecificeerde factuur. Laatstgenoemd artikel is echter niet geïmplementeerd. In de toelichting op artikel 11.4 lid 2 dient dan ook opgenomen te worden hoe dit recht overeenstemt met het recht op de gespecificeerde rekening. Zie hiervoor ook overweging 33 dataproductierichtlijn. Verder dient artikel 10 UD-richtlijn geïmplementeerd te worden waarbij het de bevoegdheid van het college dient te zijn om te bepalen of de verplichting van gespecificeerde facturen kan vervallen.

In het tweede lid wordt bepaald dat bij AMvB regels worden gesteld met betrekking tot het specificeren van nota's voor elektronische communicatiediensten. Wordt daarmee ook mogelijk gemaakt dat bijvoorbeeld aanbieders van SMS diensten of ISP's ook separaat kunnen factureren?

De AMvB dient vastgesteld te worden. Daarin dienen tevens de verplichtingen van toepassing verklaard te worden op bijvoorbeeld aanbieders van SMS diensten en ISP's.

Artikel 11.5

Artikel 11.5 lid 3 bepaalt dat een abonnee of gebruiker te allen tijde de gegeven toestemming voor de verwerking van verkeersgegevens kan intrekken. Hetzelfde geldt voor artikel 11.5a lid 1. Hierbij dient uitdrukkelijk bepaald te worden dat de abonnee of gebruiker over deze mogelijkheid geïnformeerd dient te worden.

Artikel 11.5 bepaalt niets specifiek omtrent duur van de maximale opslagtermijn voor verkeersgegevens. Discussie hieromtrent vindt echter wel plaats, met name als het gaat om het bewaren van gegevens ten behoeve van opsporing. De mogelijkheid hiervoor is opgenomen in artikel 15 lid 1 richtlijn. Ten opzichte van het huidige artikel is "overigens bij of krachtens de wet toegestaan" komen te vervallen als een van de uitzonderingssituaties op de verplichting tot anonimisering of verwijdering van de verkeersgegevens. Hierdoor lijkt de basis te zijn ontvallen aan de verwerking van gegevens in het kader van opsporingsonderzoek. De vraag resteert waar uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in artikel 6, lid 1 jo. artikel 15, lid 1 van de richtlijn. Indien voor bepaalde gevallen, zoals opsporing, andere termijnen zouden moeten gelden, dan dient dit duidelijk in de wet te worden opgenomen.

Het wetsvoorstel is niet consequent in de terminologie, en gebruikt ook nog de term telecommunicatiedienst (artikel 11.5 lid 5). Het college meent dat 'Telecommunicatiediensten' in het vijfde lid vervangen zou moeten worden door 'elektronische communicatienetwerken'.

De verwerking van niet-geanonimiseerde verkeersgegevens voor marktonderzoek of verkoopactiviteiten met betrekking tot de eigen elektronische communicatiedienst is toegestaan indien de gebruiker daar voorafgaande toestemming voor heeft gegeven. Voor het installeren van zogenaamde "spionagesoftware" op de computer van de gebruiker, dat thans veelal zonder medeweten van de gebruiker geschiedt in de vorm van bijv. *cookies*, dient aan de gebruiker om toestemming te worden gevraagd. Een toestemming dient in die gevallen vergezeld te gaan van complete informatie over de doeleinden van de verwerking, welke gegevens, welke duur etc. Het college pleit ervoor dit te regelen in het nog te implementeren artikel 5 van de richtlijn.

MvT pagina 131: verwarrend gebruik van het begrip "off line". In de toelichting wordt er vanuit gegaan dat een gebruiker "off line" gaat, zodra hij de verbinding met het World Wide Web verbreekt. Een andere zienswijze is dat "off line" gaan inhoudt dat de gebruiker de verbinding verbreekt met zijn ISP. Bovendien kan uit de zienswijze in de toelichting worden afgeleid dat bij de gebruiker die continu "on line" is, bijvoorbeeld bij breedband internet verbindingen, de verkeersgegevens nooit gewist zouden hoeven worden. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het college vindt daarom dat het woord "off line" geschrapt dient te worden en dat in de toelichting verwezen moet worden naar overweging 27 en 28 richtlijn. In artikel 11.5, lid 2 worden de begrippen "interconnectie" en "bijzondere toegang" genoemd. Uit het systeem van het wetsvoorstel volgt echter dat het centrale begrip "toegang" is. "Interconnectie" is een manier om interoperabiliteit te bewerkstelligen en volgens de richtlijnen een vorm van toegang. Het begrip "bijzondere toegang" is afkomstig uit de huidige wet en komt in het wetsvoorstel te vervallen. In plaats van het begrip "interconnectie" zou het woord "toegang" moeten worden opgenomen. Het begrip "bijzondere toegang" zou moeten worden geschrapt.

Artikel 11.5, lid 6: De verwijzing naar artikel 7.7 is onjuist. Verder is niet duidelijk wat er wordt bedoeld met de verwijzing naar artikel 6.3. In artikel 12.3, onder e van het wetsvoorstel wordt wel bepaald dat het college geschilbeslechtende bevoegdheid heeft bij artikel 6.3. In plaats van artikel 6.3 verwijzen naar artikel 12.3, onder e.

Artikel 11.5a

Artikel 11.5a, vijfde lid noemt niet dat volgens de richtlijn de tijdelijke weigering niet alleen kosteloos, maar ook eenvoudig moet zijn. Aldus dient nog opgenomen te worden dat tijdelijke weigering kosteloos én eenvoudig moet zijn.

Het wetsvoorstel (art. 11.5a, zesde lid) verwijst naar het derde lid, onder d. het college neemt aan dat is bedoeld te verwijzen naar het tweede lid, onder d.

Uit de richtlijn volgt dat verwerking van gegevens alleen mogelijk is voor zolang dit nodig is voor levering van de dienst. Artikel 11.5a, tweede lid en derde lid, lijkt echter twee termijnen te hanteren, namelijk 1) de termijn van artikel 11.5, tweede lid, onder c (termijn van verwerking door aanbieder) en 2) de termijn voor verwerking van geanonimiseerde gegevens. Het college stelt voor om eenduidige termijnen te hanteren. Door aan te sluiten bij richtlijn en daarmee artikel 11.5a, lid 3 zou dit eenvoudig zijn op te lossen.

Artikel 11.6

Uit artikel 11.6 en de MvT volgt onvoldoende duidelijk wat een abonneelijst is. Dit zou de lijst met abonneegegevens die gebruikt wordt voor het maken van een gids kunnen zijn, maar ook de gids zelf. Het college acht het van belang dat het wetsvoorstel dit begrip verduidelijkt. Tevens dient in de MvT verduidelijkt te worden dat ook regionale gidsen onder de werking van artikel 11.6 vallen.

11.6, lid 3 is enger geformuleerd dan het corresponderende artikel 12 lid 3 van de Dataprotectierichtlijn: 'zoeken van contactgegevens van een persoon op basis van zijn naam en, in voorkomend geval, een minimaal aantal andere identificatiegegevens'. Artikel 11.6 gaat uit van het zoeken van een '(telefoon)nummer' in plaats van het ruimere 'contactgegevens'. Deze beperking is onwenselijk. In de toekomst kan het bijvoorbeeld mogelijk zijn dat de abonnee-informatiedienst gebruikt wordt voor andere contactgegevens dan het telefoonnummer, bijvoorbeeld voor het e-mail adres. Hetzelfde geldt voor de

combinatie van gegevens (NAW-gegevens). Het college acht het dan ook van de belang dat de richtlijnbevestiging geheel gevolgd wordt.

Artikel 11.7

De term 'automatische oproepsystemen zonder menselijke tussenkomst' werkt verwarring in de hand omtrent de vraag op welke wijze men zich kan beschermen tegen ongewenste communicatie. De vraag wanneer iets een automatisch oproepsysteem is en wanneer sprake is van menselijke tussenkomst is voor diverse uitleg vatbaar. Het antwoord op deze vragen bepaalt echter wel mede of sprake is van een opt-in of een opt-out systeem. Indien de wetgever dit onderscheid in stand wenst te laten, dan dient in de MvT te worden aangegeven wat onder de termen 'menselijk tussenkomst' en 'automatische oproepsystemen' dient te worden verstaan.

Het is onduidelijk welke rechtsbescherming rechtspersonen hebben tegen de ongewenste communicatie voor commerciële doeleinden. In artikel 11.8 is opgenomen dat de toepassing van artikel 11.6 en 11.7 is beperkt tot abonnees die een natuurlijk persoon zijn, hetgeen tevens is vervat in artikel 13 lid 5 van de richtlijn. De richtlijn laat de invulling van rechtsbescherming voor rechtspersonen over aan de lidstaten, maar draagt lidstaten op er zorg voor te dragen dat de rechtmatige belangen van rechtspersonen in voldoende mate zijn beschermd. Overweging (46) van de richtlijn verklaart dat in geval lidstaten een opt-out register (zoals in het kader van de Direct Marketing Services Association, DMSA) instellen voor dergelijke communicatie aan rechtspersonen, de richtlijn elektronische handel volledig van toepassing is. Evenwel is niet duidelijk of het voor een rechtspersoon uitmaakt of hij wordt benaderd via systemen zoals genoemd in het eerste lid van 11.7, of in het vierde lid. In de wet dient naar de mening van het college dan ook uitdrukkelijk de bescherming van de rechtmatige belangen van rechtspersonen opgenomen te worden.

Artikel 11.7 beschermt consumenten tegen ongewenste communicatie. Een belangrijke categorie problemen die zich op het gebied van ongevraagde communicatie voordoet, zoals de treiterlijn en SMS-grappen, valt echter niet onder het bereik van artikel 11.7. Immers, de werking ervan is beperkt tot de doelen omschreven in artikel 11.7 (commerciële, charitatieve of ideële doeleinden) en genoemde SMS-diensten behoren hier niet toe. De consument valt hier dus tussen wal en schip. Omdat meestal de gegevens van de verzender niet of nauwelijks zijn te achterhalen (geen adres of vals adres, etc), is dit voor consumenten een groot probleem. Het college vindt daarom dat de verzending van deze ongevraagde communicatie onder de werking van artikel 11.7 moet worden gebracht en dat daarbij een opt-in regime zou moeten gelden.

Artikel 11.9

In artikel 7.6 Tw is de clause opgenomen dat het college ontheffing kan verlenen indien het beschikbaar stellen van nummeridentificatie technisch niet uitvoerbaar dan wel economisch niet haalbaar is. Een vergelijkbare ontheffingsmogelijkheid is er niet voor de uit nummeridentificatie voortvloeiende diensten en verplichtingen (zoals weigering van oproepen waarvan nummeridentificatie is geblokkeerd). In tegenstelling tot bij het aanbieden van nummeridentificatie blijken marktpartijen wel problemen te hebben bij onder meer het aanbieden van de mogelijkheid oproepen te weigeren waarvan de nummeridentificatie is geblokkeerd. Aanbieders stellen dat het technisch niet uitvoerbaar is en dat de kosten die ermee gemoeid zijn in geen verhouding staan tot de vraag). Ook zijn er problemen met nummeridentificatie bij Carrier PreSelectie; de nummeridentificatie wordt namelijk niet altijd doorgegeven aan de gebelde. Het college ontvangt regelmatig klachten hierover. Het college acht het

daarom van belang dat in artikel 11.9 een aan artikel 7.6 identieke ontheffingsmogelijkheid wordt opgenomen, zodat het college ontheffing kan verlenen waar nodig, en dat aan die ontheffing voorschriften kunnen worden verbonden. Dit zou in overeenstemming zijn met overweging 19 bij de Dataprotectierichtlijn.

Artikel 8, lid 2 van de Dataprotectierichtlijn bepaalt voorts dat de aanbieder deze mogelijkheid op *eenvoudige en, bij redelijk gebruik van deze voorziening, kosteloze wijze* moet bieden. Deze voorwaarden zijn niet in artikel 11.9, tweede lid, sub b opgenomen. Verder wordt zowel in het derde als het vierde lid van artikel 8 van de richtlijn het element *op eenvoudige wijze* genoemd. Ook dit element is niet geïmplementeerd in artikel 11.9, tweede lid, sub b, onder 2 en 3. Als gevolg hiervan kunnen drempels worden opgeworpen voor eindgebruikers met als gevolg dat zij hun rechten moeilijker kunnen doen gelden. Het college pleit er daarom voor om de richtlijnbeplating alsnog volledig over te nemen.

Uit overweging 34 van de Dataprotectierichtlijn volgt dat de *mogelijkheden inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer die per lijn worden aangeboden niet noodzakelijk als een automatische netwerkdienst beschikbaar hoeven te zijn, maar wel op gewoon verzoek aan de aanbieder kunnen worden verkregen*. De huidige wet kent een dergelijke bepaling reeds in artikel 11.9, maar doordat aanbieders stellen dat 'niet.....netwerkdienst' betekent dat diensten ook via randapparatuur kunnen worden aangeboden, is dit recht voor eindgebruikers in de praktijk bijzonder moeilijk uit te oefenen. De genoemde overweging uit de Dataprotectierichtlijn laat geen twijfel bestaan over de uitleg van de bepaling. Het college pleit er daarom voor om deze passage zodanig in de MvT op te nemen dat duidelijk is dat de diensten als netwerkfaciliteit door de aanbieder dienen te worden aangeboden.

Artikel 11.11

Deze bepaling beschermt de eindgebruiker in de situatie waarin de oproeper zijn nummerweergave heeft onderdrukt. Echter, hinderlijke en kwaadwillende oproepen vinden ook vaak niet anoniem plaats. Ook beschikt niet iedere abonnee over een display waarop hij kan zien of het nummer al dan niet onderdrukt is. Om ook die eindgebruikers te beschermen acht het college het zeer wenselijk dat de werkingssfeer wordt uitgebreid tot *alle* oproepen, ook al roept de Dataprotectierichtlijn zelf in artikel 10 die verplichting niet rechtstreeks in.

In dit verband wijst het college erop dat het niet duidelijk is wat in dit verband de positie is van de oproeper met een 'geheim nummer'. Niet duidelijk is of een recht op een geheim nummer wordt doorbroken door artikel 11.11, en of in dergelijke gevallen alle in artikel 11.11 genoemde gegevens moeten worden verstrekt, of alleen een deel daarvan. Het college acht het van belang dat in het wetsvoorstel wordt ingegaan op dat geval.

Het college heeft eerder al betoogd dat aan de aanbieder in deze gevallen geen beoordelingsruimte behoort toe te komen bij de beoordeling of er sprake is van hinderlijke of kwaadwillige oproepen. Daarnaast wijst het college erop dat 'hinderlijke of kwaadwillige oproepen' in de MvT wordt uitgelegd door de term 'stalking'. Deze term heeft strafrechtelijke connotaties, waardoor er een meer dan wenselijke restrictieve interpretatie wordt gegeven aan de terminologie in het wetsvoorstel. 'Hinderlijke of kwaadwillige oproepen' kunnen immers minder vergaand zijn dan stalking, terwijl toch sprake is van een situatie als bedoeld in het voorgestelde artikel 11.11 (bijvoorbeeld bij belediging). Het college meent daarom dat in de MvT 'stalking' alleen als voorbeeld zou moeten worden genoemd, en dat expliciet wordt gemaakt dat ook in minder zware gevallen een beroep op artikel 11.11 zou kunnen worden gedaan.

Hoofdstuk 12 (geschillen)

Het college wijst met nadruk op hetgeen hij eerder heeft gesteld ten aanzien van het ontbreken van een generieke geschilbeslechtsingsbevoegdheid en dat het onwenselijk is om de typen geschillen limitatief in de wet op te nemen. Met inachtneming daarvan maakt het college voorts de hierna volgende opmerkingen.

Artikel 12.2

Uit artikel 12.2, eerste lid blijkt nog onvoldoende duidelijk hoe de grens wordt afgebakend tussen het college en de geschillencommissie als het gaat om bevoegdheden waarbij een eindgebruiker rechtstreeks in zijn belang is getroffen. Dit kan forumshopping in de hand werken. Indien een AMvB volgt zal nadrukkelijk de grens moeten worden afgebakend. Overigens gaat het college er van uit dat het begrip "rechtstreeks in zijn belang getroffen zijn" hetzelfde begrip is zoals dat is verwoord in de Algemene Wet Bestuursrecht onder 1:2.

De geschilbeslechtsende bevoegdheid ex artikel 12.3 j. juncto 12.13 is afhankelijk van de AMvB zoals aangegeven in artikel 8.5. Het college acht het van belang deze bevoegdheid in de wet zelf vast te leggen.

Artikel 12.6

In de redactie van het voorgestelde art. 12.6 is slechts een geschilbeslechtsende bevoegdheid geregeld bij het eerste lid van art. 5.10. De situatie kan zich echter voordoen dat zowel de aanbieder als bedoeld in het eerste lid, als de in het tweede lid bedoelde derde in strijd handelen met de wet. Indien daarover een geschil ontstaat, is er op grond van het voorgestelde artikel 12.6 geen mogelijkheid om dat geschil ten aanzien van die derde bij het college aanhangig te maken. Dit heeft tot gevolg dat een oplossing voor een dergelijk geschil de weg van de burgerlijke rechter dient te worden gevolgd, terwijl het om exact hetzelfde verzoek gaat. Het college stelt daarom voor de redactie zo aan te passen dat de geschilbeslechtsingsbevoegdheid ook de derde betreft.

Artikel 12.7

Ten aanzien van artikel 12.7 is onduidelijk wat daar verwacht wordt van het college. Het slechts procedurele regels stellen voor de nakoming van de verplichting tot onderhandeling draagt niet bij tot het doel wat bereikt moet worden (eind tot eind verbindingen tot stand brengen). 12.8 derde lid holt artikel 12.7 nog verder uit. Het college wijst erop dat de onderhandelingen en de daarop volgende procedure tot aanzienlijke vertragingen kunnen leiden. Na een geschilbeslechtsingsprocedure ex artikel 12.7 (op basis waarvan voorschriften kunnen worden gegeven, waar bezwaar tegen kan worden gemaakt), kan dan een procedure op grond van artikel 12.8 volgen, met dezelfde juridische nasleep. Slagvaardig en effectief toezicht is dan ver weg, terwijl dat juist als het gaat om interoperabiliteit wenselijk is. Een passage als in de artikelsgewijze MvT bij artikel 12.8 ("*Het college blijft in beginsel bevoegd een voorgelegd geschil te beslechten indien de betrokken aanbieders verzoeken dat geschil niet langer te behandelen.*") is onvoldoende. Het voorkomt niet dat er discussies ontstaan, als niet ook in de wet zelf de juiste instrumenten worden toegedeeld.

Het college pleit daarom voor om in de artikelen 12.7 en 12.8 alsnog een effectief geschilbeslechtsingsmechanisme te incorporeren, door het college de bevoegdheid te geven ook inhoudelijke voorschriften te geven, in voorkomende gevallen ook als er reeds een overeenkomst is

gesloten. Dit wordt gemotiveerd door te stellen dat die categorieën van diensten waarvoor op grond van artikel 6.3 interoperabiliteit verplicht is, deze verplichting prevaleert boven de contractsvrijheid van partijen. Wanneer hiermee inderdaad bedoeld is dat het college ook nadat er een overeenkomst gesloten is tussen partijen, nog bevoegd is om het geschil te beslechten, dan is een redactionele verandering van de MvT noodzakelijk.

Artikel 12.9 wordt in het artikelsgewijze deel van de MVT niet toegelicht. Dit is wel gewenst. Zo volgt uit artikel 12.9 dat aanbieders geschillen aan het college kunnen voorleggen over de verplichtingen als bedoeld in de artikelen 6a.2, eerste lid. Dit betekent dat zelfstandige AMM-verplichtingen van partijen ook onderwerp kunnen zijn van geschil. Het college acht dit onnodig. Een derde partij behoeft geen geschil aanhangig te maken over bijvoorbeeld de verplichting tot het voeren van een gescheiden boekhouding van de andere partij. Deze verplichtingen vloeien immers niet voort uit de (pre)contractuele relatie maar uit de overtreding van een zelfstandige wettelijke verplichting, die gehandhaafd kan worden via hoofdstuk 15 van de wet. Het college acht het wenselijk dat verduidelijkt wordt dat in dergelijke gevallen hoofdstuk 15 van toepassing is.

Overgangsrecht (Overgangsbepalingen II t/m XIX)

In artikel III wordt het overgangsrecht geregeld m.b.t. de registratie en vergunningen. De aanbieders die reeds geregistreerd zijn, of vergunninghouder zijn voor in werking treding van deze wet, behoeven geen mededeling te doen a.b. in artikel 2.1, eerste lid, van de Tw. Artikel III, eerste lid, onder b, dient te worden geschrapt. Uit de MvT bij artikel 2.1 van het wetsvoorstel blijkt namelijk dat een vergunninghouder onder de nieuwe wet wel een mededeling moet doen.

Artikelen VI en VII

Artikel VII, derde lid lijkt in te houden dat het nieuwe recht ook van toepassing is ten aanzien van de behandeling van beroep tegen besluiten op verzoeken als bedoeld in het eerste lid, waarop het oude recht nog van toepassing was. Dit is een ongewenste situatie. Het college stelt voor om aan te sluiten bij het overgangsrecht ten aanzien van beroep bij artikel XIII, waarbij wel het oude recht van toepassing blijft.

Opmerkingen bij artikel IX:

De MvT (p. 159) met betrekking tot artikel IX, tweede lid, lijkt niet in overeenstemming te zijn met de wettekst van dat artikelonderdeel. In de MvT wordt opgemerkt dat bij artikel IX, tweede lid, wordt aangesloten bij de in paragraaf 12.2. van de Tw voorgestelde procedure, terwijl de tekst van het wetsvoorstel bepaalt dat o.a. artikel 6.5 t/m 6.8 van de huidige Tw worden toegepast.

De consequentie van artikel XII en XIII en XIV is dat bij de behandeling van het bezwaar het nieuwe recht geldt, terwijl de rechter in beroep tegen de beslissing op bezwaar het oude recht zal toepassen.

Voorgesteld wordt om de behandeling van bezwaar en beroep onder hetzelfde rechtsregime te brengen.

Artikel XVIII geeft een termijn van zes maanden, dit is gelet op het belang van de eindgebruiker bij informatie omtrent het bewaren en verwerken van zijn gegevens (verkeersgegevens) en de vereiste toestemming een lange termijn. Verder dient het doorgeven van een wijziging, zoals bedoeld onder c, laagdrempelig en daarmee kosteloos te zijn. Reeds nu worden verkeersgegevens verwijderd, verwerkt en bewaard. De aanbieders hebben naar het oordeel van het college niet zes maanden nodig om aan de informatieverplichtingen te kunnen voldoen. De periode tot inwerkingtreding van de wet biedt de

aanbieders voldoende mogelijkheden om bij inwerkingtreding aan de in artikel 11.5 genoemde verplichtingen te kunnen voldoen.

Hoofdstuk 18

Artikel 18.7

Op grond van het voorgestelde artikel 18.7 (in combinatie met artikel 18.21) zou het college die informatie kunnen bekendmaken die in het belang is van een effectief concurrerende markt. Gelet op het feit dat artikel 7.3 en 7.4 hier een verbijzondering op geeft, zou het kunnen voorkomen dat discussie ontstaat over de vraag welke informatie het college wel, en welke informatie het college niet mag publiceren, met name gezien het feit dat artikel 7.3 alleen betrekking heeft op telefonie. Er zijn bijvoorbeeld tariefstructuren in opkomst zoals 'block-of-time' of bundels van verschillende diensten tezamen die zowel op telefoniediensten als overige communicatiediensten betrekking hebben. Een vergelijkbare discussie zou kunnen ontstaan ten aanzien van informatie die het college zou kunnen publiceren die relevant is voor de werking van Hoofdstuk 11. Gelet op artikel 8 van de Kaderrichtlijn en artikel 15 van de Toegangsrichtlijn zou deze discussie overbodig moeten zijn. Het college acht het daarom wenselijk om te verhelderen in de MvT dat, overeenkomstig de nieuwe richtlijnen, de diverse wetsbepalingen geen afbreuk doen aan het bepaalde in artikel 18.7 en artikel 18.21.